

เรื่อง อินจัน

รายละเอียด

อินจัน ชื่อสามัญ Gold apple

อินจัน ชื่อวิทยาศาสตร์ Diospyros decandra Lour. จัดอยู่ในวงศ์มะพลับ (EBENACEAE)

สมุนไพโรอินจัน มีชื่อเรียกอื่นๆ จัน, อิน, จันอินจันโอ, จันอิน, จันลูกหอม, จันท์ลูกหอม, จันขาว, ลูกจัน, ลูกอิน, จันอิน, ลูกจันทน์, ลูกจันท์ เป็นต้น

ข้อควรรู้! : ต้นจันอินยังเป็นต้นไม้ประจำจังหวัดจันทบุรี และยังเป็นต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัยศิลปากร

ต้นอินจัน หรือ ต้นจัน เป็นต้นไม้ที่เจริญเติบโตช้า เป็นต้นไม้โบราณที่ในปัจจุบันใกล้จะสูญพันธุ์ สมัยนี้หาดูได้ค่อนข้างยาก ซึ่งเมื่อก่อนจะนิยมปลูกไว้ตามวัด ต้นอินจันนับว่าเป็นไม้ผลที่ค่อนข้างแปลก โดยต้นเดียวกันแต่ออกผลได้ 2 แบบ ซึ่งไม่เหมือนกัน ผลหนึ่งลูกกลมป้อม ๆ ขนาดใหญ่กว่ามาก เราเรียกว่า "ลูกอิน" แต่อีกผลลูกแบน ๆ แบน ๆ มีขนาดเล็กกว่า เราจะเรียกว่า "ลูกจัน"

ลักษณะของอินจัน

ต้นอินจัน เป็นไม้ยืนต้น สูงประมาณ 10-20 เมตร เรือนยอดเป็นทรงกลมหรือทรงกระสวย หนาที่ใบ ลำต้นตรง เปลือกต้นเรียบ สีน้ำตาลเข้มอมเทาหรือดำแตกเป็นสะเก็ด เนื้อไม้สีขาว ส่วนกิ่งอ่อนยอดอ่อนจะมีขนสีน้ำตาลปกคลุม และมีกิ่งก้านเหนียว

ใบอินจัน เป็นใบเดี่ยวสีเขียวเข้ม ออกเรียงสลับกัน ใบคล้ายรูปรี โคนใบมน ปลายใบสอบหรือแหลม แผ่นใบเรียบบางเป็นมันลื่น ขอบใบเรียบ ยาวประมาณ 7-10 เซนติเมตร กว้างประมาณ 1-3 เซนติเมตร

ดอกอินจัน ดอกมีสีขาวนวลหรือสีเหลืองอ่อน ดอกเป็นดอกเดี่ยวหรือดอกช่อ แยกเพศอยู่คนละต้น ดอกเพศผู้ดอกเป็นช่อขนาดเล็ก ช่อหนึ่งมีประมาณ 3 ดอก ตามส่วนต่าง ๆ มีขนสีน้ำตาลแดงปกคลุมอยู่ มีกลีบเลี้ยง 4-5 กลีบเรียงเป็นรูปถ้วยแต่ไม่เชื่อมกัน ส่วนกลีบดอกมี 4-5 กลีบ โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นรูปเหยือกน้ำ ส่วนดอกเพศเมียจะออกดอกเป็นดอกเดี่ยวตามกิ่งเล็ก ๆ กลีบดอกและกลีบเลี้ยงจะเหมือนดอกเพศผู้แต่ใบใหญ่กว่า

ผลไม้อินจัน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางผลประมาณ 4-8 เซนติเมตร ที่ผลจะมีส่วนของกลีบเลี้ยงติดอยู่ที่จุดผลอ่อนมีสีเขียว แต่เมื่อสุกแล้วจะเป็นสีเหลือง เนื้อนุ่ม มีกลิ่นหอมและมีรสหวาน สามารถรับประทานได้ โดยผลอินจันจะมีอยู่สองแบบคือ ลักษณะของผลเป็นรูปกลมแบน ไม่มีเมล็ดหรือมีเมล็ดลีบ ผลมีรอยนูนตรงกลาง รสฝาดหวาน มีกลิ่นหอม จะเรียกว่า ลูกจัน ส่วนผลที่มีลักษณะของผลเป็นรูปกลมและมีเมล็ด 2-3 เมล็ด ไม่มีรอยนูน มีรสฝาดหวาน จะเรียกว่า ลูกอิน โดยผลอินจันจะมีรสฝาด ต้องคลึงให้ช้ำก่อนรสฝาดจึงจะหายไป

ประโยชน์ของอินจัน

1. จากงานศึกษาวิจัยผลไม้ในประเทศไทยพบว่า น้ำผลไม้ไทยจากลูกอินจัน มีฤทธิ์ต่อต้านอนุมูลอิสระได้เป็นอย่างดี
2. ผลไม้ชนิดนี้มีฤทธิ์ช่วยยับยั้งการแตกตัวของเม็ดเลือดแดงได้
3. ช่วยบำรุงผิวพรรณ (แก่น)
4. ช่วยบำรุงกำลังให้สดชื่น (ผล, เนื้อไม้)
5. ช่วยแก้ลม แก้อาการอ่อนเพลีย (แก่น)
6. ช่วยบำรุงเลือดลม (เนื้อไม้)
7. ช่วยบำรุงหัวใจ (แก่น)
8. เนื้อไม้ใช้ปรุงเป็นยาบำรุงประสาท ทำให้เกิดปัญญา (เนื้อไม้)
9. ช่วยแก้อาการนอนไม่หลับ อาการกระสับกระส่าย (ผล)
10. ช่วยแก้อาการร้อนใน กระจายน้ำ (เนื้อไม้, แก่น)
11. ช่วยแก้อาการเหนื่อมาก (เนื้อไม้)

12. ช่วยแก้ไข (เนื้อไม้, หรือใช้แก่นนำไปต้มรวมกับสมุนไพรชนิดอื่น)
13. ช่วยแก้ไขที่มีผลต่อดี (แก่น)
14. ช่วยแก้กำเดา (แก่น)
15. ช่วยแก้อาการไข้ที่มีผลต่อตับและดี (เนื้อไม้)
16. ช่วยแก้อาการไอ (แก่น)
17. ช่วยบำรุงตับและปอดให้เป็นปกติ (เนื้อไม้, แก่น)
18. ช่วยแก้ปอดดับพิการ (เนื้อไม้)
19. ช่วยแก้ตับพิการ (แก่น)
20. ช่วยแก้อาการท้องเสีย (ผล)
21. ช่วยแก้ดีพิการ (เนื้อไม้)
22. ช่วยขับพยาธิ (เนื้อไม้)
23. ผลสุกมีรสหวานและฝาดเล็กน้อย นิยมรับประทานเป็นผลไม้สด หรือนำไปแปรรูปเป็นของหวาน
24. เนื้อไม้แข็ง จึงมักถูกตัดนำมาทำเป็นฟืนเป็นถ่าน
25. เนื้อไม้อินจันเป็นไม้ที่มีลวดลายสวยงาม ทำให้เป็นที่นิยมในการนำมาทำเฟอร์นิเจอร์ประดับตกแต่ง แต่ในปัจจุบันนี้จัดเป็นไม้หวงห้ามไปแล้ว เพราะหายากและใกล้สูญพันธุ์

คำสำคัญ : ว่านมหาเมฆ

ที่มา : <https://medthai.com/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-05-28

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1612&code_db=610010&code_type=01